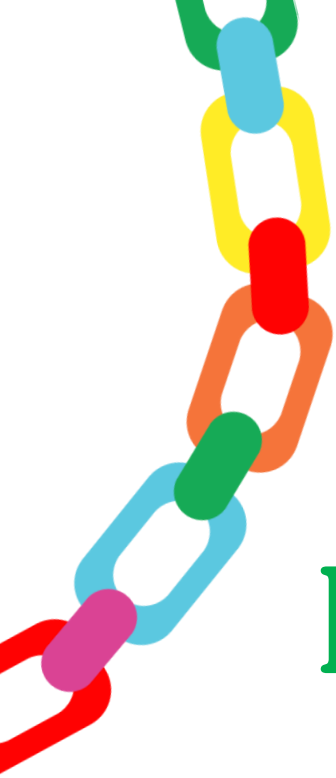

KULTTUURIKETJU

www.kulttuuriketju.fi

Keski-Savon kuntien kulttuurikasvatussuunnitelma
osana seudullista opetussuunnitelmaa

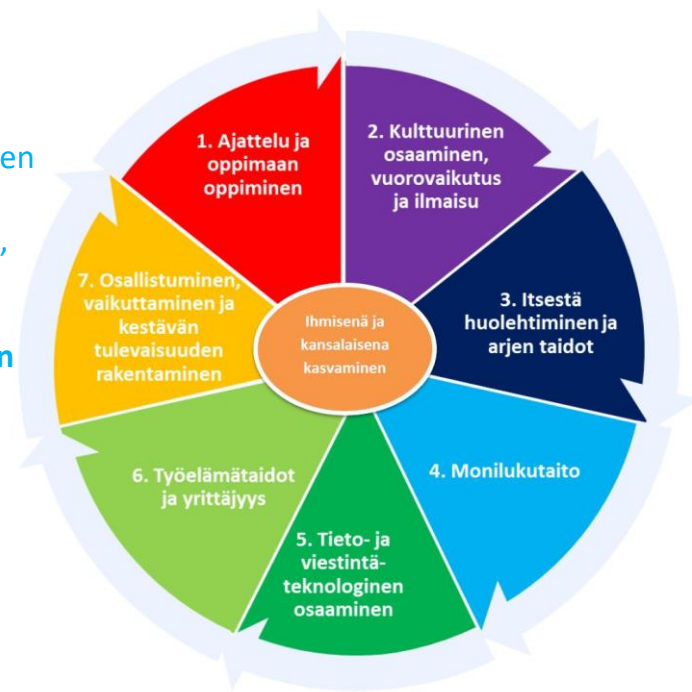

LASTENKULTTUURIKESKUS

Mikä Kulttuuriketju?

- Lastenkulttuurikeskus Verson koordinoima **Keski-Savon seudullinen kulttuurikasvatussuunnitelma**
- **Rakennettu yhteistyössä** opettajien ja kulttuuritoimijoiden kanssa v. 2015 alkaen
- **Osa seudullista opetussuunnitelmaa** Varkaudessa, Pieksämäellä, Leppävirralla, Joroisissa ja Heinävedellä lv. 2016-17 →
- Suunnitelma koulujen ja kulttuuritoimijoiden **systemaattista yhteistyötä varten**
- Suunnitelma lapsen **kulttuuri-identiteetin huomioimiseksi ja kulttuurikompetenssin vahvistamiseksi**
- Lähtökohtana alueen **oma kulttuuritarjonta ja kulttuuriperintö**
- Erityisesti huomioitu pitkien etäisyyksien päässä keskustoista olevien koulujen mahdollisuudet toteuttaa suunnitelmaa
- Pohjautuu opetussuunnitelman **laaja-alaisen osaamisen** osa-alueisiin

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSYSTEMEN

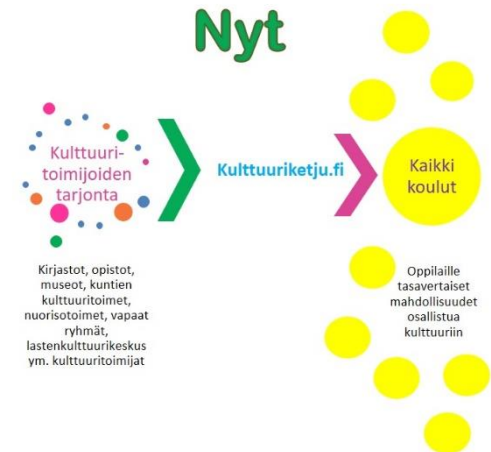
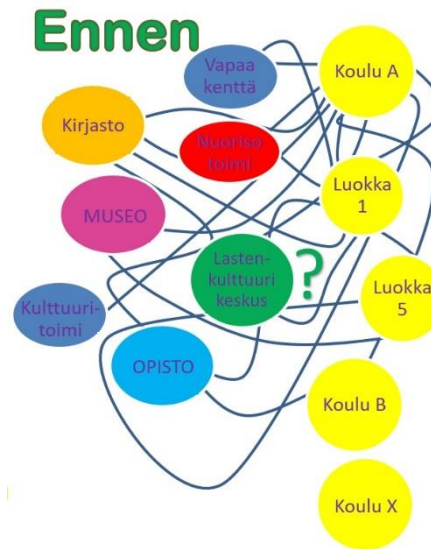
OPS 2016

Miten Kulttuuriketju?

Suunniteltu yhteistyössä kaikkien viiden kunnan kulttuuritoimijoiden ja opetushenkilökunnan kanssa

”Kammattu” eri toimijoiden olemassa olevat käytännöt, jotka muokattu ja laajennettu koko alueelle

Kulttuuripalvelujen tuottajat vierailevat kouluilla tai järjestävät tilaisuuksia koulun ulkopuolella osana perustoimintaansa. Osan sisällöistä opettajat toteuttavat itse osana opetussuunnitelmaa.

Kulttuuriketju.fi -verkkosivusto

- Sivusto toimii kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisen välineenä
- Sivuilta löytyy **ajantasaiset tiedot** toteutukseen liittyvistä käytännön asioista, kuten vierailujen kestosta, ajankohdasta, varauksista tai tilavaatimuksista
- Sivuston ylläpidosta vastaa Lastenkulttuurikeskus Verso

Kulttuuriyhdysopettajat, ”**Ketjusilmukat**” toimivat linkkinä koulujen ja kulttuuritoimijoiden välillä

Perustason sisällöt ovat kouluille ja varhaiskasvatukselle maksuttomia; sisällöntuottajat toteuttavat perustoimintanaan. Kuntien opetustoimet vastaavat mahdollisista kuljetuskustannuksista, sekä Ketjusilmukoiden tva-lisistä.

Kaksiportainen Kulttuuriketju

Kulttuuriketju on kaksiportainen suunnitelma sisältäen perustason ja syventävän tason.

Perustaso on velvoittava, maksuton ja jokaisessa Keski-Savon kunnassa vuosittain samansisältöisenä toistuva minimitaso, jonka tavoitteena on tukea opetusta laaja-alaisen osaamisen näkökulmasta.

Perustason suunnitelman toteuttajina ovat kuntien

- kirjastot
- nuorisotoimet
- Soisalo-opisto ja Pieksämäen Seutuopisto
- museot ja kulttuuritoimet
- Lastenkulttuurikeskus Verso
- opettajat

- **Syventävä taso** tukee perustason Kulttuuriketjua. Syventävässä tasossa **on kunta- ja vuosikohtaisia vaihteluita**, rajatulle osallistujamäärälle suunnattuja sisältöjä, ideoita opettajan itse vetämiksi kulttuurisisällöiksi ja/tai maksullisia osioita.

-Perustason lisäksi koulut ja luokat voivat käyttää kulttuuripalveluja opetuksen tukena **kukin parhaaksi katsomallaan tavalla**.

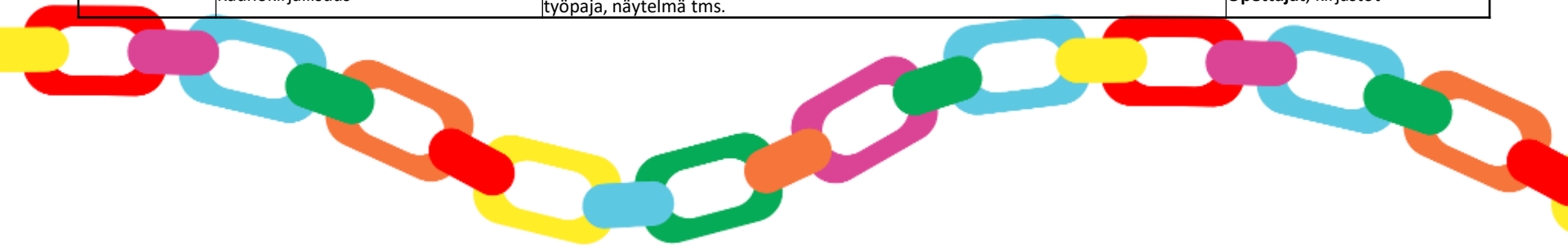
-Tarkoituksena on, että **kaikki kouluille ja päiväkodeille suunnattu kulttuuritarjonta** löytyy Kulttuuriketjun kautta.

www.kulttuuriketju.fi

Kulttuuriketju - perustaso

Luokka	Aihealue	Toteutustapa	Toteuttaja(t)
Varhaiskasvatus	Monitaidekasvatus	Satusalkkuseikkailu: Taidekasvattajan vierailu ja opettajien koulutus + lisämateriaalit	Lastenkulttuurikeskus Verso
Luokkataso 0-2: Painopiste: Tunnetaidot			
Esiopetus	Monitaidekasvatus	Tartu taiteeseen: Taidekasvattajan vierailu ja opettajien koulutus + lisämateriaalit	Lastenkulttuurikeskus Verso
	Nukketeatteri	Nukketeatterimatkalaukut kirjastoissa lapsiryhmien lainattavissa	Verso: Laukkujen tuotanto, ohjeistus ja koulutus Kirjastot: lainaustoiminta Opettajat: lainaaminen ja käyttö
1. luokka	Tunnetaidot	Tunteiden Tuuli: Taidekasvattajan vierailu ja opettajien koulutus + menetelmäopas ja muut lisämateriaalit	Lastenkulttuurikeskus ja opettajat
	Kirjaston käytön opetus	Kirjasto- tai kirjastoautovierailu: Kirjaston käytön opetus ja kirjastokortit kaikille	Kirjastot
2. luokka	Kaunokirjallisuus	Kirjavinkkaus; kirjaston edustajan vierailu luokassa	Kirjastot
Luokkataso 3-6: Painopiste: Kulttuuriperintö			
3. luokka	Kulttuuriperintökasvatus taiteen keinoin	TPO-opettajan vierailu luokassa	Soisalo-opisto/Pieksämäen Seutuopisto
4. luokka	Perinnemaisemat	Tutustuminen lähiympäristöön ja työskentely saranat.fi-verkkoympäristössä	Opettajat , Varkauden museot vastaa saranat.fi-ylläpidosta
5. luokka	Paikallishistoria	Museovierailu ja työskentely saranat.fi-verkkoympäristössä	Museot/kulttuuritoimet , opettajat
6. luokka	Tiedonhaku	Kirjastovierailu: toiminnallinen tiedonhaunopetus	Kirjastot
Luokkataso 7-9: Painopiste: Osallisuus ja kestävä kehitys			
7. luokka	Mediataidot	Toiminnallinen mediataitokasvatus valtakunnallisella Mediataitoviikolla	Nuorisotoimet (+opettajat ja kirjastot)
	Omaehtoinen kulttuurin harrastaminen	Vapaan sivistystyön edustajan vierailu luokassa/koululla, näytetunnit tai muu osallistava tapa	Soisalo-opisto/Pieksämäen Seutuopisto
8. luokka	Elokvakasvatus	Koulujen elokuvaviikko	Opettajat
	Kulttuuriympäristö ja kestävä kehitys	Tutustuminen lähiympäristöön ja työskentely saranat.fi-verkkoympäristössä	Opettajat , Varkauden museot vastaa saranat.fi-ylläpidosta
9. luokka	Tapahtumatuotanto	Oppilaat tapahtumajärjestäjinä	Opettajat , nuorisotoimet
	Kaunokirjallisuus	Kirjasuhteen syventäminen: esim. lukupiirit, kirjvinkkaus, Lukudiplomi, fan fiction -työpaja, näytelmä tms.	Opettajat , kirjastot

5 kunnan yhteinen kulttuurikasvatussuunnitelma

- Yhteinen OPS, jonka liitteenä Kulttuuriketju
 - Yhteisiä veso-päiviä ja muita koulutuksia
- Verso toimii kaikissa kunnissa → koordinointi keskitetysti
 - Ketjusilmukat, rehtorit ja päiväkodinjohtajat, sisällöntuottajien yhteyshenkilöt
 - Kulttuuriketju.fi
 - Kulttuuriketju-tiedote 4krt./lv.
 - Kulttuuriketju-foorumi
- Käytäntöjen ja kokemusten jako laajalla joukolla
- Syventävien sisältöjen tarjonta yli kuntarajojen, mahdollisuus myös jakaa kustannuksia

Lisätietoja:
www.kulttuuriketju.fi

Kulttuurituottaja Julia Vatanen:
julia.vatanen@soisalo-opisto.fi

Lastenkulttuurikoordinaattori Terhi Siippainen:
terhi.siippainen@soisalo-opisto.fi

Ketjusilmukka – linkki koulun ja kulttuuritoimijoiden välillä

Kulttuuriyhdysohpettajien, eli Ketjusilmukoiden kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on vahvistaa tiedonkulkua lasten kanssa työskentelevien ohpettajien ja hoitajien sekä kulttuuritoimijoiden välillä.

Koulun tai päiväkodin kulttuuriyhdysohpettaja

- **tiedottaa** Kulttuuriketjuun liittyvistä asioista omalla koululla
 - **välittää** koululta/kollegoilta tulevia toiveita, kysymyksiä ja ajatuksia Versolle
 - **toimii yhteyshenkilönä** kulttuuritoimijoiden kanssa esimerkiksi taiteilijavierailuja, esityksiä, työpajoja tai muita lapsille suunnattuja kulttuuritilaisuuksia suunniteltaessa
 - **vastaanottaa** sähköpostitse tietoa lastenkulttuurin ajankohtaisista asioista ja välittää tietoa omassa työyhteisössään
 - **osallistuu** Verson järjestämiin Ketjusilmukoiden tapaamisiin (1-2 kertaa vuodessa)
 - **pitää kulttuuriasioita esillä** omassa yksikössään
- Ketjusilmukat ovat myös **koulujen välinen kulttuuriyhteistyöverkosto**, joka voi keskenään jakaa osaamista, kokemuksia ja ideoita sekä suunnitella koulujen yhteisiä hankkeita.

Toimenkuva antaa LUVAN olla oman koulun tai päiväkodin kulttuurihörhö!

Kulttuuriketju - perustaso

Luokka	Aihealue	Toteutustapa	Vastaavuus laaja-alaisen osaamisen osa-alueisiin <i>*painotus lihavoitu</i>	Toteuttami- seen liittyviä huomioita
Luokkataso 0-2, Painopiste: Tunnetaidot				
Esiopetus	Monitaide- kasvatus	Taidekasvattajan vierailu ja opettajien moni- taidekoulutus Menetelminä Tartu taiteeseen ja Tunteiden Tuuli Vastuutaho: Lastenkulttuurikeskus Verso ja Soisalo-opisto	Ajattelu ja oppiminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot Kulttuurinen osaaminen, vuorovaiku- tus ja ilmaisu Monilukutaito	Pienemmillä kou- luilla voidaan to- teuttaa kahden vuoden välein koko pienten kou- lulle.
	Nukke- teatteri	Lainattava materiaali Nukketeatterimatkalaukut kirjastoissa lapsiryhmien lainattavissa Vastuutahot: Verso: laukkujen tuotanto Kirjastot: lainaustoiminta Opettajat: lainaaminen ja käyttö	Ajattelu ja oppiminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot Kulttuurinen osaaminen, vuorovaiku- tus ja ilmaisu Monilukutaito Osallistuminen ja vaikuttaminen	
1. luokka	Tunnetaito- kasvatus draaman keinoin	Taidekasvattajan vierailu ja opettajien koulutus Tunteiden Tuuli opettajille pysyväksi menetelmäk- si arkeen menetelmäoppaan avulla Vastuutahot: Verso: koulutus ja vierailu Opettajat: menetelmän toteuttaminen arjessa	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro- vaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Pienemmillä kou- luilla voidaan to- teuttaa kahden vuoden välein koko pienten kou- lulle.

Kulttuuriketju - perustaso

	Kirjaston käytön opetus	Kirjasto- tai kirjastoautovierailu kirjastokortit kaikille, kirjaston käytön opetus Vastuutaho: Kirjasto	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro- vaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Kuljetus- kustannuksiin otetaan kantaa kuntakohtaisesti neuvottelemalla
2. luokka	<i>Kauno- kirjallisuus</i>	Kirjaston edustajan vierailu Kirjavinkkaus Vastuutaho: Kirjasto	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	
Luokkataso 3-6, Painopiste: Kulttuuriperintö				
3. luokka	<i>Kulttuuri- perintökasvatus taiteen keinoin</i>	Taiteen perusopetuksen edustajan vierailu Menetelmänä Talot tarinoi – savupiiput soi, menetelmäopas verkossa Vastuutaho: Soisalo-opisto ja Pieksämäen Seutuopisto	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro- vaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L6: Työelämätaidot ja yrittäjäyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	
4. luokka	<i>Perinne- maisemat</i>	Työskentely verkkoympäristössä ja tutustuminen lähiympäristöön Saranat.fi: Perinnemaisemat verkkonäyttely, teh- täväosio oman maiseman tutkiminen ja havain- nointi Vastuutaho: opettajat Museot vastaa Saranat.fi -sisällöistä	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro- vaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	

Kulttuuriketju - perustaso

5. luokka	Paikallis- historia	Museovierailu paikallisessa museossa, fokuksena oman kunnan historia Saranat.fi: paikallisen historian ja oman kunnan erityispiirteet, alakoulujen tehtäväosio Vastuutahot: opettajat, museot	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro- vaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Kuljetuskustan- nuksiin otetaan kantaa kuntakoh- teisesti neuvotte- lemalla
6. luokka	Tiedonhaun opetus	Kirjastovierailu Tiedonhaun opetus toiminnallisien menetelmin Vastuutaho: Kirjastot	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro- vaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	
Luokkataso 7-9, Painopiste: Osallisuus ja kestävä kehitys Kouluissa sovitaan paikallisesti luokkatasokohtaisten osioiden vastaavat opettajat				
7. luokka	Media- kasvatus	Mediataitoviikko Kansallinen mediakasvatuksen teemaviikko vuosit- tain viikolla 7, mediataitokoulu.fi Vastuutaho: nuorisotoimet, opettajat, yhteistyössä mukana kirjastot	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro- vaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	

Kulttuuriketju - perustaso

	Omaehtoinen kulttuurin harrastaminen	Vapaan sivistystyön edustajan vierailu Vapaan sivistystyön opettajat vuosittain 7-luokissa vierailulla, näytetunnit tai muu osallistava tapa Vastuutaho: Soisalo-opisto ja Pieksämäen Seutuopisto	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	
8. luokka	Kulttuuri-ympäristö-kasvatus, kestävä kehitys	Työskentely verkkoympäristössä ja tutustuminen lähiympäristöön Saranat.fi: yläkoulujen tehtäväosio, panoramat - osio, Gallerian tulevaisuuden kaupunki/ kunta-tehtävä, + muut gallerian osiot Vastuutahot: opettajat Museot vastaa Saranat.fi -sisällöistä	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	
	Elokuva-kasvatus	Koululaisten elokuvaviikko Valtakunnallinen teemaviikko vk40, www.elokuvaviikko.fi -sivustolta opettajat ja oppilaat saavat tarvittavat sisällöt ja ohjeet Vastuutaho: opettajat (tukena Verso)	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Tehtävien sisältö on yhdistettävissä lähes kaikkiin oppiaineisiin ja sivuston materiaalit ovat vapaasti käytettävissä.
9. luokka	Tapahtumatuotanto	Nuorisopalveluiden edustajan vierailu koululla Nuorisopalveluiden edustaja vierailee koululla sparraamassa oppilaita tuottamaan oman tapahtuman Vastuutaho: Koulut ja nuorisopalvelut	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Tukena Koeajomenetelmäopas, perusideana mahdollistaa nuorten tekemää kulttuuria nuorille

Kulttuuriketju - perustaso

	<i>Kauno- kirjallisuus</i>	Kirjasuhteen syventäminen Perehdytään moninaiseen kaunokirjallisuuteen painottaen oppilaan omaa tulkintaa. Erilaisia toteuttamistapoja, esim. lukupiirit, kirjavinkkaus, kirjakassi-toiminta, Lukudiplomi, fan fiction-työpajat, näytelmät tai muut vaihtoehtoiset tavat. Vastuutaho: Koulut ja kirjastot	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Voidaan toteuttaa myös koulun/luokan omana toimintana
--	--------------------------------	--	---	---

Kulttuurikasvatussuunnitelma auttaa opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttamisessa.

Kulttuurikasvatussuunnitelma takaa kaikille lapsille ja nuorille tasa-arvoisen mahdollisuuden kokea monipuolisesti paikallista kulttuuria.

Kulttuurikasvatussuunnitelman avulla kulttuurin hyvinvointivaikutukset saavuttavat tasa-arvoisesti kunnan kaikki lapset ja nuoret.

